

EU Miljøspecialudvalget
Att: Louise Juul (loju@mfv.dk) og Jacob Korreborg
Andersen (jkand@mfv.dk)

2. juni 2020

EU Biodiversitetsstrategi set fra skovens vinkel

Europakommissionen har den 20. maj 2020 udgivet deres biodiversitetsstrategi frem til 2030 under titlen "Bringing nature back to our lives". EU specialudvalget for miljø efterlyser nu Dansk Skovforenings bemærkninger i forhold til at kunne udarbejde grundnotater til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

Generelle betragtninger

Biodiversitetsstrategiens overordnede formål med at bevare og øge biodiversiteten er som udgangspunkt en god ambition. Vi ser det dog som en mangel, at biodiversitetsstrategien ikke i højere grad ser på muligheden for at sammenkoble og anerkende de klimamæssige fordele skov har samt den høje biodiversitet i de bæredygtigt drevne skove. Skovens rolle fylder kun ganske lidt i strategien trods deres store udbredelse og potentiale. Det til trods for at der i strategien slås på, at der skal ses både på klima- og biodiversitetskrisen og minimere CO₂ i atmosfæren.

Aktiv og bæredygtig skovforvaltning opretholder vores skove sunde og robuste. Bæredygtig skovdrift, som er ryggraden i alle skovbrugsrelaterede operationer, bør ses som en mulighed for at beskytter den biologiske mangfoldighed, når også klimaforandringerne virkning medtages. Det er samtidig relevant at påpege andre økosystemtjenester fra skovene, som kan leveres på en afbalanceret måde.

Flere beskyttede områder

Det overordnede mål i strategien er at alle verdens økosystemer er genoprettet og beskyttet i 2050. Der er flere veje, som sammen skal føre til det ønskede resultat. Et af dem er at udvide andelen af beskyttede områder til 30% og herunder 10% som særligt beskyttede områder. Det er nævnt at gammel skov og primær skov skal være særligt beskyttet, dog uden at det er defineret i strategien hvad gammel skov og primær skov er. Det vil være medlemsstaterne opgave at udpege

og beskytte de særligt værdifulde områder og fastsætte klare objektive mål. I Danmark vil det således være en start at få sat gang i registreringen af §25-skov i private skove.

Det nævnes at EU-kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne i 2020 vil udarbejde en vejledning med kriterier for at identificere og kortlægge de nye beskyttede arealer, samt vejledning til hvordan "beskyttede" og "særligt beskyttede" skal fortolkes. Der er også fokus på at etablere grønne korridorer til spredning af biodiversitet - også over landegrænser og en plan for det. Det er umiddelbart svært at gennemskue hvad det vil få af konsekvens for det danske skovareal. Det vil særligt have betydning hvor grænsen for definition af gammel skov lægges.

Det er positivt at det er tydeligt at kravet om 30% beskyttet areal er på EU niveau og at hver medlemsstat skal bidrage med deres del baseret på objektive kriterier, men at det anerkendes at hvert land har forskelligt udgangspunkt med forskellige mængder og kvaliteter af biodiversitet.

Styrkelse af EU's juridiske rammer for naturgenopretning

Selvom der allerede er et krav særligt i forhold til habitatdirektivet om at sikre en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter, er det vurderet, at der behov for en stærkere implementering, herunder at fastsætte bindende mål og delmål.

Her er der i strategien foreslået at medlemslandene inden 2030 skal sikre, at der ikke er forringelser i bevaringsstatus for nogen naturtyper eller arter og at mindst 30% af de arter og naturtyper, der i dag ikke er i god tilstand, er det senest i 2030. Her er det vigtigt at være opmærksom på hvordan skovenes tilstand måles. Den hidtidige registrering hvor dødt ved har fået en særdeles betydende faktor, kan gøre det svært at opfylde et krav om gunstig bevaringsstatus i de danske skove inden 2030. Det vil kræve en længere årrække. Derfor bør det tælle med i opfyldelsen når der er lavet planer og indgået aftaler for hvordan skovene skal udvikle sig for at nå målet om gunstig bevaringsstatus.

Skoven mangler som forvalter

Aktiv og bæredygtig skovforvaltning opretholder vores skove sunde og robuste. Derfor undre det os at det kun er landbrug der er nævnt som en vigtig forvalter af, men også en risikofaktor for, biodiversitet. I afsnittet om landbrug er det nævnt at der skal arbejdes for bedre eco-scemes og resultatbaserede betalingsordninger. Vi savner at skovbrug også nævnes i denne sammenhæng, da der er betydelige skovarealer i EU, og ikke mindst store muligheder for at opfange CO2 samt gøre noget bedre for biodiversiteten og miljøet gennem en bæredygtig skovdrift.

Der er behov for at de private skovejeres arbejde for såvel klima som biodiversitet anerkendes, og der bør indbydes til samarbejde. Der mangler uddybning af definitioner og hvilke konsekvenser de forskellige tiltag vil have fx. hvad der forventes af nye bæredygtighedskrav til skovbiomasse.

Det er nævnt, at der skal tages forholdsregler i forhold til at optimere og øge kvalitet og kvantitet af skovene. Samt at de er en vigtig del af bioøkonomien. Kommissionen varsler en EU skovstrategi i 2021, hvor der blandt andet er et mål om at plante mindst 3 milliarder træer i EU inden 2030.

Strategien nævner, at der skal være flere skove som er omfattet af en driftsplan, således at alle offentlige skove og en større andel af de private skove skal omfattes. Ligeledes ønskes mere naturnær skovdrift. Der er i Danmark i dag ikke lovgivningsmæssige krav om driftsplaner for skovene, som der er i mange andre lande. Den gennemsnitlige skovejendom i Danmark er på ca. 10 ha og et krav om driftsplaner for de private skove vil være uproportionalt i forhold til den gavn det vil gøre. Hvis der skal stilles krav om driftsplaner bør der fra EU's side defineres hvilket indhold der forventes.

Biomasse – bæredygtighedskrav

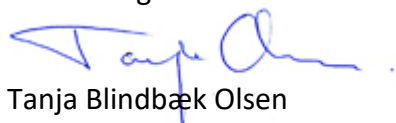
Strategien slår fast, at det er vigtigt at energisystemet går bort fra fossile kilder, og der skal derfor anvendes mere grøn og vedvarende energi. Her er bæredygtig biomasse en af komponenterne. For at sikre bæredygtigheden skal det opdaterede direktiv for vedvarende energi implementeres med strengere krav til bæredygtighed. I strategien nævnes at EU-kommissionen anbefaler, at anvendelsen af hele træer minimeres. Det er vigtigt, at få gjort klart, at også hele stammer kan give mening at anvende i energiproduktionen, hvis de ikke kan finde anvendelse andre steder. Det kan være stammer med råd eller små partier fra skovninger, som ikke kan afsættes bæredygtigt økonomisk.

Kommissionen vil udgive materiale i forhold til udbud og efterspørgsel af biomasse i EU og globalt i forhold til bæredygtighed. Det nævnes at EU-Kommissionen vil udvikle en vejledning om de nye bæredygtighedskriterier for skovbiomasse i 2021. Dette arbejde må ikke blive et parallelt forløb til den kommende nye EU Skovstrategi. Vi opfordrer til at disse retningslinjer udarbejdes under skovstrategien, så de kommer til at flugte hinanden. Det overordnede formål er at følge ambitionen i den europæiske Green Deal. Det er vigtigt, at disse retningslinjer går i tråd med de allerede eksisterende, og at der ikke laves helt nye systemer. Samtidig er det vigtigt at anerkende de regionale forskelle i landskaber og levesteder og at udarbejdelsen af retningslinjer sker i fuld respekt for ejendomsrettighederne.

Investeringer i skov bør vurderes som bæredygtige

Det kan få betydning for skovejernes muligheder for at fokusere mere på biodiversitet, hvis skovbruget ikke anerkendes som værende bæredygtige investeringer. Den nye EU-strategi for bæredygtige investeringer skal netop være med til at sikre bæredygtige investeringer i EU. Det er stadig uklart hvordan skovene kategoriseres, men der har været udspil, hvor skoven ikke værdisættes som grøn. Der arbejdes stadig på at få skoven med ind på reelle vilkår, så den også godskrives som en bæredygtig investering. Det er vigtigt, at det lykkes også set med biodiversitetsbriller.

Med venlig hilsen

Tanja Blindbæk Olsen